

Türkiye'de Gölet ve Sulama Şantiyelerindeki İş Güvenliği Hususları: Göktepe Gölet Örneği

İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı

Tezsiz Yüksek Lisans

Mehmet Fatih Demir

Proje Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Erman Ülker

Ocak 2023

Türkiye'de Gölet ve Sulama Şantiyelerindeki İş Güvenliği Hususları: Göktepe Gölet Örneği

Özet

Baraj ve göletler geçmiş zamanlardan beri tüm canlıların su ihtiyacını karşılamasının yanında tarımsal faaliyetler amacıyla inşa edilen su yapılarıdır. Günümüzde barajlar ve göletler ülkeler için stratejik öneme ve ülkelerin kalkınmasına olanak sağlamaktadır. Enerji üretimi ve sulama ile tarımın gelişmesi ülkeler için hayati öneme sahiptir.

Baraj ve göletlerin inşa edilmesi büyük projelerdir ve bunların inşası iş sağlığı ve güvenliği bakımından birçok tehlike barındırmaktadır. Tehlikeleri tanımlanması ve uygun önleyici ve koruyucu önlemlerin alınması amacıyla risk değerlendirmelerinin yapılması gerekir. Bu çalışmada gölet ve sulama şantiyeleri kapsayacak bir risk değerlendirmesi yapılmıştır. Karaman-Göktepe Göleti örnek olarak seçilmiş ve L×L tipi risk matris yöntemi kullanılmıştır. Risk değerlendirilmesinde 52 tehlike değerlendirilmiş ve bunların %55,7'si çok yüksek risk olarak değerlendirilmiştir. Elektrik tehlikesi ve kazı çalışmalarında karşılaşılan tehlikeler bu çalışmada ön plana çıkmakta ve bunların öncelikli olarak kontrol altına alınması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Baraj, gölet, iş güvenliği, uygunsuzluk

Occupational Safety Considerations in Ponds and Irrigation Sites in Turkey: Göktepe Pond Example

Abstract

Dams and ponds are water structures built for navigation purposes as well as meeting the water needs of all living things since ancient times. Growing dams and ponds provide strategic steps for the development of cells and countries. The return of energy production, irrigation and agriculture is of vital importance for countries.

The construction of dams and ponds are big projects and their construction poses many dangers in terms of occupational health and safety. Risk assessments need to be carried out in order to identify hazards and take appropriate preventive and protective measures. In this study, a risk assessment was carried out to cover ponds and irrigation sites. Karaman-Göktepe Pond was chosen as an example and L×L type risk matrix method was used. In the risk assessment, 52 hazards were evaluated and 55.7% of them were considered as very high risk. Electrical hazards and hazards encountered in excavation work come to the fore in this study and it is important to control them as a priority.

Keywords: Dam, pond, safety rules, unsuitability

İçindekiler

Özet	i
Abstract	ii
1 Giriş	1
1.1 Baraj Gölet Türleri	2
1.1.1 Büyüklüğüne Göre Baraj Türleri	2
1.1.2 Gövde Statik Projesine Göre Baraj Türleri.....	3
1.1.3 Yapılış Amacına Göre Baraj Türleri.....	3
1.1.4 Gövde Dolgu Malzemesine Göre Baraj Türleri.....	3
1.2 Sulama İnşaatı Türleri.....	8
2 Literatür Taraması	11
3 Materyal ve Yöntem	13
4 Bulgular	15
5 Tartışma ve Sonuç	29
Kaynaklar	31
Özgeçmiş	32

Teşekkür

Bu dönem projesini tamamlamamda büyük destekleri olan ve devamlı olarak bilgi ve yardımlarını eksik etmeyen çok değerli danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Erman ÜLKER'e teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca manevi desteklerinden dolayı eşim Sinem DEMİR'e, kızım Defne DEMİR ve ablam Zeynep DEMİR AKTAŞ'a teşekkürü bir borç bilirim.

Bölüm 1

Giriş

Baraj, geçmiş zamanlardan beri tüm insanlığın su ihtiyacını karşılamak ve tarım arazilerinin sulanması amacıyla inşa edilen su yapılarıdır. Baraj ile gölet arasındaki fark Uluslararası Büyük Barajlar Komisyonu'na göre (ICOLD) suyu depolamak amacıyla vadilerin kapatılması suretiyle inşa edilen ve akarsu yüksekliği 15m üzerinde olan yapılar baraj, 15 m altındaki yapılar gölet olarak adlandırılır.

Ülkemizde ve Dünya'da her geçen gün gelişen teknoloji ile birlikte insanoğlunun ihtiyaçları da giderek artmaktadır. Bu ihtiyaç kalemlerinin içerisinde en önemlilerinden 2 tanesi enerji ve gıda ihtiyaçlarını oluşturmaktadır. Ülkemizde üretilen enerji kömür, doğal gaz, rüzgâr, hidrolik enerji, güneş, jeotermal, diğer kaynaklardan üretilmektedir. T.C Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 2022 verilerine göre elektrik üretimi 326 milyar kWh olarak gerçekleşmiştir. Bu 326 kWh lık üretim %20,6 sı hidrolik enerjiden karşılanmıştır. Görüldüğü üzere ülkemizde üretilen enerjinin büyük bir bölümü hidroelektrik enerjiden karşılanmaktadır. Ayrıca TÜİK verilerine göre 2018 yılında Türkiye'de 35.057.488 dekar sulama alanı mevcuttur. Bunun 28.653.562 dekarlık kısmı salma sulama, 5.824.142 dekarlık bölümü yağmurlama sulama, 579.782 dekarlık bölümü ise damlama sulama ile gerçekleştirilmiştir. Baraj (gölet) ve sulama inşaatları sırasında meydana gelen iş kazalarının oldukça yüksek olmasından dolayı öncelikli olarak her çalışanın İSG kurallarına uyması gerekmektedir. Bunun için de iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin gereken şekilde ve sıklıkta sağlanması gerekmektedir.

1.1 Baraj-Gölet Türleri

Baraj ve göletler çeşitli türlere ayrılabilir. Bunlar örneğin büyüklüğüne göre, gövde statik projesine göre, yapılış amacına göre ve gövde dolgu malzemesine göre sınıflandırılır.

1.1.1 Büyüklüğüne Göre Barajlar

1. Büyük Barajlar: Baraj temel kotundan kret kotu arasındaki yükseklik 15 m'den fazla olan barajlar veya 10-15 m arasında olup da kret uzunluğu $> 500\text{m}$, hazne hacmi $> 1 \times 1.000.000 \text{ m}^3$, en büyük taşkın debisi $> 1.000 \text{ m}^3/\text{s}$
2. Küçük Barajlar (Göletler): Büyük baraj karakteristiği dışında kalan barajlar
3. Yüksek Barajlar: $H > 50 \text{ m}$ olan barajlar

Şekil 1.1 Yusufeli Barajı

1.1.2 Gövde Statik Projesine Göre Barajlar

1. Ağırlık Barajı
2. Payandalı Baraj
3. Kemer Ağırlık Barajı
4. Kemer Barajı
5. Kaya Dolgu Barajı
6. Toprak Dolgu Barajı
7. Silindirle Sıkıştırılmış Baraj

1.1.3 Yapılış Amacına Göre Barajlar

1. Tek Amaçlı Barajlar
2. Çok Amaçlı Barajlar

1.1.4 Gövde Dolgu Malzemesine Göre Barajlar

1. Kargir Baraj
2. Dolgu Baraj
3. Kagir-Dolgu Baraj
4. Çerçeveli Baraj

Şekil 1.2. Göktepe Göleti Memba Görünüşü

Şekil 1.3 Göktepe Göleti Mansab, Dolusavak Görünüşü

Şekil 1.4 Gövde beton sıkıştırma

Şekil 1.5 Baraj gövde beton serimi

Şekil 1.6 Baraj gövde derz kesimi

Şekil 1.7 Gövde beton serim ve sıkıştırma

Şekil 1.8 Braj kreti ve korkuluklar

Karaman-Göktepe Göleti Karakteristik Özellikleri:

1. Silindirle Sıkıştırılmış Beton Gövde
2. Kret Uzunluğu 330m
3. Talvegten yüksekliği 28,5m
4. 2860 dekar tarım alanı sulanacaktır.

1.2 Sulama İnşaatı Türleri

- Açık Kanal Sulaması
- Kapalı Borulu Sistem Sulaması

Şekil 2.1 Aydın Bozdoğan Ovası Sulaması Kapalı Borulu Sistem Sulaması CTP Boru Nakliyesi

Şekil 2.2 Sulama hattı yastıklama imalatı

Şekil 2.3 Çökeltim Havuzu Yapımı

Şekil 2.3 CTP boru montajı

Şekil 2.4 Sanat Yapıları

Bölüm 2

Literatür Taraması

6331 sayılı “*İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu*” kapsamında işletmeler çalışanlarına sağlıklı ve güvenli çalışma ortamları sunmalıdır. Poraktif iş güvenliği yaklaşımı gereği risk analizleri gerçekleştirilmeli ve tehlikeler tespit edilerek gerekli önlemler alınmalıdır. Aksi halde iş kazaları ve meslek hastalıkları kaçınılmaz olur.

Baraj (Gölet) ve sulama şantiyelerinde işe başlanmadan risk analizleri oluşturularak tehlikeler ve riskler belirlenmelidir. Bu uygulama yapılmadığında veya uygulanmadığında iş kazalarına veya meslek hastalıklarına sebep olabilmektedir. Baraj ve sulama inşaatları iş kazaları incelendiğinde dikkatsizlik, eğitimsizlik, kişisel donanım eksikliği, araç periyodik muayene eksikleri, yetersiz teçizatlar vb gibi sebeplerden meydana gelmektedir.

Salih ve Özkan [1] baraj ve sulama inşaatlarında oluşan iş kazalarının araştırmasını yaptığında 2010-2011 yıllarında en sık yaşanan kazaların insan düşmesi olarak kayıtlara geçtiğini gözlemlemiştir. Bu kazaların oransal olarak baraj şantiyelerinde gerçekleşmiş tüm kazalara oranı %21.1 iken sulama (kanal inşaatı)’nda %25 olarak kayıt etmişlerdir.

Hakan ve arkadaşları [2] yaptıkları araştırmada 2010-2011 baraj şantiyelerinde gerçekleşen kazaların ikinci sırasında uzuv sıkıştırma %18,4 iken sulama (kanal) şantiyelerinde ikinci sık görülen kazalar %16,7 oranı ile uzuv sıkıştırma, yapı makinesindeki kazalar, şantiye içi trafik kazalarının olduğunu belirtmiştir.

Kerim [3] sulama ve baraj kazalarını engelleyebilmek için risk değerlendirmesi çalışması yapmıştır. Bir baraj inşaatı yapan firmada L tipi matris analiz metodu kullanarak yaptıkları çalışmada çalışanların eğitimi, denetimi ve talimatların artırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Eksik ekipmanların tamamlanması, arızalı olanların değiştirilmesi yada onarılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Sinem ve Elif [4] Türkiye’de iş kazalarının maliyetlerini incelemiş ve çözüm önerilerinde bulunmuştur. Türkiye genelinde görülen iş kazalarının istatistiklerine istinaden yapılan araştırmalara göre her altı dakikada iş kazası meydana gelmekte olup günde ortalama 3 kişi hayatını kaybetmekte olduğunu vurgulamışlardır. Bu iş kazalarının ve çalışma koşullarının sebep olduğu meslek hastalıklarının ekonomik büyüklüğü ülkelerin gayrisafi milli hasılasının yüzde biri ile dördü arasında değişmekte olduğunu belirtmişlerdir. Bunlar düşünüldüğünde periyodik muayenelerin yaptırılıp çıkan sonuçlara göre gerekli önlemlerin alınması maliyetinin yaşanabilecek iş kazasından daha düşük maliyetlere neden olacağı öngörülebilir.

Serdar [5] ise proaktif yaklaşımların önemini vurgulamış ve baraj ve sulama şantiyelerindeki iş kazalarının önlemek için reaktif yaklaşımlar yerine proaktif yaklaşımların benimsenmesi zorunluluğuna vurgu yapmıştır. Dolayısıyla İSG eğitimlerinin verilmesi iş kazalarının önlenmesinde önem arz etmektedir.

Bölüm 3

Materyal ve Yöntem

Bu çalışmada L Tipi Matris yöntemi kullanılarak bir baraj (gölet) şantiyesinde çalışmalar esnasında olası tehlikeleri ve riskleri analiz edilmektedir. L Tipi Matris sebep-sonuç ilişkilerinin değerlendirilmesinde sık kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntemin uygulaması diğer bazı tekmiklere göre kolaydır. Farklı prosesleri bulunan işler için tek başına yeterli olmayabilir. Ayrıca analistin bilgi birikimi de yöntemin başarısını etkilemektedir. Tespit edilen her tehlikenin gerçekleşme olasılığı ve tehlikenin gerçekleşmesi halinde şiddet düzeyi değerlendirilir ve puanlanır. Yapılan değerlendirme sonrası olasılık (O) ve şiddet (Ş) puanlarının çarpımı ile risk skoru (R) elde edilir. Olasılık ve şiddet puanları ve anlamları Tablo 3.1 ve Tablo 3.2’de sunulmaktadır.

Tablo 3.1 Olasılık puanları ve anlamları

Olasılık	Puan	Anlamı
Çok az	1	Hemen hemen hiç
Az	2	Çok az (yılda bir kez)
Orta	3	Az (yılda birkaç kez)
Yüksek	4	Sıklıkla (ayda bir kez)
Çok Yüksek	5	Çok sıklıkla (haftada bir kez veya daha fazla)

Tablo 3.2 Şiddet puanları ve anlamları

Şiddet	Puan	Anlamı
Çok hafif	1	İş saati kaybı yok, ilk yardım gerektiren
Hafif	2	İş günü kaybı yok, kalıcı etkisi olmayan ayakta tedavi
Orta	3	Hafif yaralanma, yatarak tedavi
Ciddi	4	Uzun süreli yaralanma, meslek hastalığı
Çok ciddi	5	Sürekli iş görmezlik, ölüm

Risk skoru, bir olayın gerçekleşme olasılığı derecesi ve bu olayın gerçekleştiği takdirde şiddet veya zarar derecesinin çarpımından elde edilerek Risk Skor (Derecelendirme) Matrisindeki (Tablo 3.3) yerine yazılır. Risk skoruna göre Tablo 3.4 kullanılarak riskin derecesi ve ne anlama geldiği tespit edilebilir.

$$\text{Risk Skoru} = \text{Olasılık} \times \text{Şiddet}$$

Tablo 3.3 5×5 Risk Skor Matrisi

		ŞİDDET				
		1 ÇOK HAFİF	2 HAFİF	3 ORTA	4 CİDDİ	5 ÇOK CİDDİ
OLASILIK	1 ÇOK AZ	1 ÖNEMSİZ	2 ÖNEMSİZ	3 KABUL EDİLEBİLİR	4 KABUL EDİLEBİLİR	5 KABUL EDİLEBİLİR
	2 AZ	2 ÖNEMSİZ	4 KABUL EDİLEBİLİR	6 KABUL EDİLEBİLİR	8 ORTA DÜZEYDE	10 ORTA DÜZEYDE
	3 ORTA	3 KABUL EDİLEBİLİR	6 KABUL EDİLEBİLİR	9 ORTA DÜZEYDE	12 ORTA DÜZEYDE	15 ÖNEMLİ
	4 YÜKSEK	4 KABUL EDİLEBİLİR	8 ORTA DÜZEYDE	12 ORTA DÜZEYDE	16 ÖNEMLİ	20 ÖNEMLİ
	5 ÇOK YÜKSEK	5 KABUL EDİLEBİLİR	10 ORTA DÜZEYDE	15 ÖNEMLİ	20 ÖNEMLİ	25 KATLANILAMAZ

Tablo 3.4 5×5 Risk skorlarının gruplandırılması

SONUÇ		EYLEM
25	Katlanılamaz	<i>Belirlenen risk kabul edilebilir bir seviyeye düşürülünceye kadar iş başlatılmamalı, eğer devam eden bir faaliyet varsa derhal durdurulmalıdır. Gerçekleştirilen faaliyetlere rağmen risk düşürmek mümkün olmuyorsa, faaliyet engellenmelidir.</i>
15-16-20	Önemli	<i>Belirtilen risk azaltılınca kadar iş başlatılmamalı, eğer devam eden bir faaliyet varsa derhal durdurulmalıdır. Risk için devan etmesi ile ilgiliyse acil önlem alınmalı ve önlem sonucunda faaliyetin devamına karar verilmelidir.</i>
8-9-10-12	Orta Düzeyde	<i>Belirlenen riskleri düşürmek için faaliyetler başlatılmalıdır. Risk azaltma önlemleri zaman alabilir.</i>
2-3-4-5-6	Katlanılabilir	<i>Belirlenen riskleri ortadan kaldırmak için ilave kontrol proseslerine ihtiyaç olmayabilir. Ancak mevcut kontroller sürdürülmeli ve bu kontrollerin sürdürüldüğü denetlenmelidir.</i>
1	Önemsiz	<i>Belirlenen riskleri ortadan kaldırmak için kontrol prosesleri planlamaya ve gerçekleştirecek faaliyetlerin kayıtlarını saklamaya gerek olmayabilir.</i>

Bölüm 4

Bulgular

Bir baraj şantiyesi çalışmaları sırasında meydana gelebilecek tehlikeleri ve riskleri analiz etmek için risk değerlendirme tablosu (Tablo 4.1) oluşturulmuştur. Risk değerlendirme işleminde işin; faaliyet alanı, oluşabilecek riskler, tehlikeler ve tehlikelerin oluşturabilecek etkilerinin zararlı sonuçlar oluşturabilmesi halinde şiddet ve olasılık boyutunun derecelendirmeleri bulunmaktadır. Risk faktörü, şiddet ve olasılığın çarpılması ile elde edilir. Risk skoru bu çarpımın sonucuna göre belirlenir. Mevcut tehlikeyi önlemek veya riski minimum seviyeye indirmek için tavsiyeler, düzenleyici ve önleyici faaliyetler altında sunulmuştur. Riskler önem derecelerine göre renklendirilmiştir. Önemsiz riskler (1) yeşil renkte, katlanılabilir riskler (2-6) sarı renkte, orta düzeydeki riskler (8-12) turuncu, önemli riskler (15-20) kırmızı renkte, katlanılamaz riskler (25) bordo renkte gösterilmiştir.

Tablo 4.1

Göktepe Barajı (Gölet)
Risk Değerlendirme Tablosu

NO	Bölüm	Tehlike	Olası Riskler	Olası İstenmeyen Sonuç	Şiddet	Olasılık	Risk	Risk Derecesi	Düzenleyici ve Önleyeci Faaliyetler (DÖF)	DÖF Sonrası Şiddet	DÖF Sonrası Olasılık	DÖF Sonrası Risk	DÖF Sonrası Risk Derecesi
1	Şantiye içi Mobilizasyon	Araç ve Yaya Trafığı	Trafik Kazası Yapılması	Yaralanma İş günü kaybı İş göremezlik Ölüm	4	2	8	Orta	Yol güzergâhlarına dikkat çekebilecek uyarı ve ikaz levhaları yerleştirilmelidir. -Şantiye içerisinde hız sınırlaması yapılmalı ve kontrollerin sağlanmaları gerekir. -İş makineleri geliş güzel rastgele etrafa bırakılmamalıdır.	3	1	3	Katlanılabilir
2	Şantiye içi Mobilizasyon	Araç ve Yaya Trafığı	Geri Manevra Sonucu Yayaya Çarpma	Yaralanma İş günü kaybı İş göremezlik Ölüm	4	3	12	Orta	Geri sinyali ve sesli ikaz sistemleri bulunmayan araçlar çalıştırılmamalıdır. -Makinelerin etrafında ve hareket alanında işçiler çalıştırılmamalıdır. -Devrilme riskine karşı işçiler belli mesafelerde çalıştırılmalıdır. -Yön gösterici personel olmadan manevra yapılmamalıdır.	3	1	3	Katlanılabilir
3	Şantiye idari bina	Uygun olmayan zemin	Kayma veya takılma sonucu düşme	Yaralanma İş günü kaybı	3	3	9	Orta	İş başı konuşması yapılarak mevcut riskler sahada değerlendirilmelidir. - Kayma ve takılma olabilecek yerler işaretlenmeli ve emniyet şeridi ile çevrilmeli ve personele bu konuda eğitim verilmelidir.	2	2	4	Katlanılabilir
4	Şantiye güvenliği	İşe Uygun olmayan personel çalıştırılması	İş ve zaman kaybı	Yaralanma İş günü kaybı	3	4	12	Orta	Çalışacak personel, görevli işyeri hekimi tarafından muayene edilerek gerekli sağlık tetkiklerinden de geçerek işte çalışmaya uygunluk raporu verilmelidir.	1	4	4	Katlanılabilir

Tablo 4.1

Göktepe Barajı (Gölet)
Risk Değerlendirme Tablosu

NO	Bölüm	Tehlike	Olası Riskler	Olası İstenmeyen Sonuç	Şiddet	Olasılık	Risk	Risk Derecesi	Düzenleyici ve Önleyici Faaliyetler (DÖF)	DÖF Sonrası Şiddet	DÖF Sonrası Olasılık	DÖF Sonrası Risk	DÖF Sonrası Risk Derecesi
5	Şantiye idari bina	Tetanos	Hastalık sonrası ölüm	Ölüm	5	5	25	Katlanılmaz	Çalışan tüm personelin tetanosa karşı aşılama yapılmalı ve bunlar aşı kartlarına işlenip işyeri hekimi tarafından periyodik takibi yapıp personel özlük dosyasına konulmalıdır.	3	2	6	Katlanılabilir
6	Şantiye idari bina	İş yeri güvenliği eğitimi eksikliği	İş ve zaman kaybı	Yaralanma İş günü kaybı İş göremezlik Ölüm	4	5	20	Önemli	İş başı yapıcak tüm personeller, iş güvenliği ve uzmanı tarafından işe başlama eğitimi ve temel İSG eğitimi almalıdır.	3	2	6	Katlanılabilir
7	Şantiye idari bina	İlk yardım eğitimi almamış kişiler	İş ve zaman kaybı	Yaralanma İş günü kaybı İş göremezlik Ölüm	4	4	16	Önemli	Baraj, gölet şantiyeleri tehlike sınıfları bakımından çok tehlikeli işler kapsamına girdiğinden her 10 personele 1 sağlık sertifikasına sahip personel bulundurulmalıdır.	3	2	6	Katlanılabilir
8	İşverenin çalışan personele mobbing (baskı) uygulaması	Travma bunalma stres panik atak	İş ve zaman kaybı	Yaralanma İş günü kaybı	2	2	4	Katlanılabilir	Çalışan iş veren tarafından baskı, şiddet, rahatsız etme gibi davranışlardan kaçınmalıdır.	1	1	1	Önemsiz

Tablo 4.1

Göktepe Barajı (Gölet)
Risk Değerlendirme Tablosu

NO	Bölüm	Tehlike	Olası Riskler	Olası İstenmeyen Sonuç	Şiddet	Olasılık	Risk	Risk Derecesi	Düzenleyici ve Önleyici Faaliyetler (DÖF)	DÖF Sonrası Şiddet	DÖF Sonrası Olasılık	DÖF Sonrası Risk	DÖF Sonrası Risk Derecesi
9	Tüm faaliyet sahası	Yangın	Parlama Patlama Yanma	İş günü kaybı İş göremezlik Yaralanma Ölüm	4	3	12	Orta Düzey	- Çevredeki yangın hat ve muslukları acil durumlar için hazır bulundurulmalı, çalışılan bölgede en az 2 adet KKT veya CO ² yangın söndürücü cihaz bulundurulmalıdır. - Yangın tüpleri kolay ulaşılabilir olmalıdır. - Yangın tatbikatına bütün personelin katılımı sağlanmalıdır.	3	2	6	Katlanılabilir
10	Tüm faaliyet sahası	Personelin genel sağlık kurallarına uymaması	Bulaşıcı hastalıklar	İş görememezlik İş günü kaybı	3	4	12	Orta Düzey	Personelin çalıştığı alanlara hijyen için çöp kutusu, el dezenfektanı konulmalı ve bunların periyodik olarak her vardiyada kontrol edilmeli.	2	3	6	Katlanılabilir
11	Tüm faaliyet sahası	Acil Durumlar	Düşme Yaralanma Sakatlanma	İş günü kaybı İş göremezlik Yaralanma Ölüm	3	4	12	Orta Düzey	Çalışanlara Acil Durum Prosedürleri hakkında bilgi verilmeli, tatbikatlar düzenlenmeli ve çalışanlara acil durumlara müdahale konusunda gerekli eğitimler verilmelidir.	2	3	6	Katlanılabilir
12	Tüm faaliyet sahası	Şantiye sahasında bulunan ilkyardım dolaplarının eksikliği	Yaralanma ve kazalara müdahale edilememesi	İş günü kaybı İş göremezlik Yaralanma Ölüm	4	5	20	Önemli	İlk yardım dolabı düzenli olarak kontrol edilmeli, ilk yardım malzemeleri bitmeden yenileri ivedilikle yerine konulmalıdır.	2	3	6	Katlanılabilir

Tablo 4.1

Göktepe Barajı (Gölet)
Risk Değerlendirme Tablosu

NO	Bölüm	Tehlike	Olası Riskler	Olası İstenmeyen Sonuç	Şiddet	Olasılık	Risk	Risk Derecesi	Düzenleyici ve Önleyici Faaliyetler (DÖF)	DÖF Sonrası Şiddet	DÖF Sonrası Olasılık	DÖF Sonrası Risk	DÖF Sonrası Risk Derecesi
13	Tüm faaliyet sahası	Yetkisiz kişilerin müdahalesi	Elektrik akıma kapılma	İş günü kaybı İş göremezlik Yaralanma Ölüm	5	5	25	Katlanılmaz	Elektrik panolarına yetkili kişilerce müdahale edilmeli, çalışan personeller bu konuda bilgilendirilmeli ve elektrik panolarının üzerinde bilgilendirme ve uyarıcı levhalar konulmalıdır.	3	3	9	Orta Düzey
14	Tüm faaliyet sahası	Elektrik pano kapaklarının açık olması	Elektrik akıma kapılma	İş günü kaybı İş göremezlik Yaralanma Ölüm	5	4	20	Önemli	Elektrik panolarının kapakları sürekli kapalı ve pano kapakları kilitlemelidir.	2	3	6	Katlanılabilir
15	Tüm faaliyet sahası	Periyodik olarak elektrik pano topraklamaları kontrolleri yapılmaması	Elektrik akıma kapılma	İş günü kaybı İş göremezlik Yaralanma Ölüm	5	4	20	Önemli	Şantiyede bulunan tüm makine ekipman ve elektrik tesisatı panolarının periyodik olarak yılda en az 1 kez kontrolü sağlanmalıdır.	4	3	12	Orta Düzey
16	Tüm faaliyet sahası	Deforme olmuş anahtar ve prizler	Elektrik akıma kapılma	İş günü kaybı İş göremezlik Yaralanma Ölüm	5	4	20	Önemli	Tüm faaliyet sahası içerisinde bulunan anahtar ve prizler değişimleri yapılmalı, mevcut olan prizlere çok fazla yük yüklenmemesi için fazla sayıda elektrikli alet bağlanmamalıdır.	2	2	4	Katlanılabilir

Tablo 4.1

Tablo 4.1

Göktepe Barajı (Gölet)
Risk Değerlendirme Tablosu

NO	Bölüm	Tehlike	Olası Riskler	Olası İstenmeyen Sonuç	Şiddet	Olasılık	Risk	Risk Derecesi	Düzenleyici ve Önleyici Faaliyetler (DÖF)	DÖF Sonrası Şiddet	DÖF Sonrası Olasılık	DÖF Sonrası Risk	DÖF Sonrası Risk Derecesi
17	Tüm faaliyet sahası	İkaz levhalarının eksik veya hiç olmaması	Elektrik akımına kapılma	İş günü kaybı Yaralanma Ölüm	5	4	20	Önemli	Faaliyet sahası içerisinde tüm elektrikle bağlantılı makine ve panolara ikaz ve uyarıcı levhalar asılmalıdır.	4	3	12	Orta Düzey
18	Tüm faaliyet sahası	Kullanılan elektrik araçlarının ıslak zeminde kullanılması	Elektrik akımına kapılma	İş günü kaybı Yaralanma Ölüm	5	4	20	Önemli	Çalışan personele elektrik ile ilgili bilgilendirme eğitimlerinin verilmesi.	3	3	9	Orta Düzey
19	Tüm faaliyet sahası	Şantiye elektrik panolarında kaçak akım rölelerinin bulunmaması	Elektrik akımına kapılma	İş günü kaybı Yaralanma Ölüm	5	4	20	Önemli	Tüm elektrik panolarında kaçak akım röle montajı yapılmalıdır.	3	2	6	Katlanılabilir
20	Tüm faaliyet sahası	Yangın tahliye planının olmaması	Yangın	Yaralanma Yanma Ölüm	5	3	15	Orta Düzey	Tüm faaliyet sahasında yangınla ilgili araç gereçlerin yerleri işaretlenmeli, acil çıkış yollarını belirten bilgilendirme levhaları konulmalıdır.	3	2	6	Katlanılabilir

Göktepe Barajı (Gölet)
Risk Değerlendirme Tablosu

NO	Bölüm	Tehlike	Olası Riskler	Olası İstenmeyen Sonuç	Şiddet	Olasılık	Risk	Risk Derecesi	Düzenleyici ve Önleyici Faaliyetler (DÖF)	DÖF Sonrası Şiddet	DÖF Sonrası Olasılık	DÖF Sonrası Risk	DÖF Sonrası Risk Derecesi
21	Tüm faaliyet sahası	Faaliyet sahasında acil durum planının olmaması	Yangın	Yaralanma Yanma Ölüm	4	4	16	Önemli	Çalışan personele yangın ile ilgili eğitim verilmeli ve işletmenin acil durum planını 2 yılda bir yenilemesi gerekmektedir.	2	2	4	Katlanılabılır
22	İdari Bina Yatakhane Yemekhane	İşletmenin acil çıkış yol ve yönlerinin belirtilmemesi	Panik izdiham yaralanması	Stres bozukluğu İş günü kaybı Yaralanma	3	3	9	Orta Düzey	Çalışan personel eğitilip bilgilendirilmeli, uyarı levhaları asılmalı.	1	1	1	Önemsiz
23	İdari Bina Yatakhane Yemekhane	Eksik yangın algılayıcı dedantör, yangın tüpü, alarm sisteminin olması	Panik olma izdiham yaralanması	İş günü kaybı Yaralanma Ölüm	5	4	20	Önemli	Faaliyet sahasının cinsine, büyüklük ve çalışan personel sayısına bağlı olarak; Alarm sistemleri, yangın söndürücü tüpler, duman algılayıcı dedektörler, otomatik yangın söndürme sistemleri bulundurulmalıdır.	3	2	6	Katlanılabılır
24	İdari Bina Yatakhane Yemekhane	Yangın	Yangın tüplerinin doğru kullanılması	İş günü kaybı Yaralanma Ölüm	4	3	12	Orta Düzey	Çalışan personeller yangın söndürme tüpleri kullanım talimatı ile ilgili bilgilendirilmelidir.	2	2	4	Katlanılabılır

Tablo 4.1

Göktepe Barajı (Gölet)
Risk Değerlendirme Tablosu

NO	Bölüm	Tehlike	Olası Riskler	Olası İstenmeyen Sonuç	Şiddet	Olasılık	Risk	Risk Derecesi	Düzenleyici ve Önleyici Faaliyetler (DÖF)	DÖF Sonrası Şiddet	DÖF Sonrası Olasılık	DÖF Sonrası Risk	DÖF Sonrası Risk Derecesi
25	İdari Bina Yatakhane Yemekhane	Soba, elektrikli su ısıtıcı kullanımı	Yangın	İş günü kaybı Yaralanma Ölüm	4	3	12	Orta Düzey	Elektrik ile çalışan aletlerin hepsinin kontrolleri yapılarak kaçak akım röleleri kontrol edilmelidir.	3	2	6	Katlanılabilir
26	İdari Bina Yatakhane Yemekhane	Kapalı alanda sigara kullanımı	Yangın	İş günü kaybı Yaralanma Ölüm	4	2	8	Orta Düzey	Kapalı alanlarda sigara içilmemesi için uyarı levhaları asılmalı aksi takdir de ceza uygulanmalıdır.	3	1	3	Katlanılabilir
27	Mutfak	Mutfakta bulunan gıdaların uygun koşul ve şartlarda saklanması	Zehirlenme Hastalanma	İş Günü Kaybı Ölüm	4	2	8	Orta Düzey	Tüm tüketilecek gıdaların son kullanma tarihine bakarak tüketilmesi, tarihinin geçmiş ise imha edilmesi gerekmektedir.	1	1	1	Önemsiz
28	Mutfak	Mutfakta oluşabilecek haşereyi önlemek için tedbir alınmaması	Hastalık	İş Günü Kaybı	3	3	9	Orta Düzey	Mutfak alanının periyodik olarak düzenli aralıklarla ilaçlanması gerekmektedir.	3	2	6	Katlanılabilir

Tablo 4.1

Göktepe Barajı (Gölet)
Risk Değerlendirme Tablosu

NO	Bölüm	Tehlike	Olası Riskler	Olası İstenmeyen Sonuç	Şiddet	Olasılık	Risk	Risk Derecesi	Düzenleyici ve Önleyici Faaliyetler (DÖF)	DÖF Sonrası Şiddet	DÖF Sonrası Olasılık	DÖF Sonrası Risk	DÖF Sonrası Risk Derecesi
29	Yemekhane Mutfağı	Mutfakta bulunan tüpün gaz kaçırması	Gaz zehirlenmesi	İş günü kaybı Yaralanma Ölüm	5	5	25	Katlanılmaz	Mutfakta kullanılan tüpler dışarıda bulundurulmalıdır.	4	3	12	Orta Düzey
30	Yemekhane Mutfağı	Kesici aletlerin dikkatsiz kullanılması	Kesik oluşumu Yaralanma	İş günü kaybı Yaralanma Ölüm	4	3	12	Orta Düzey	Mutfaktaki görevli personele eğitim ve uygun kişisel koruyucu donanım temin edilmelidir.	2	3	6	Katlanılabilir
31	Yatakhane	Yangın tüplerinin olmaması	Yangın Zehirlenme	İş günü kaybı Yaralanma Ölüm	4	4	16	Önemli	Yatılı kalan personel sayısı dikkate alınarak yeterli miktarda yangın tüpleri temin edilmeli, personele eğitim verilmelidir.	2	3	6	Katlanılabilir
32	Yatakhane	Havasız ortam	Nefes Darlığı	İş günü kaybı	3	3	9	Orta Düzey	Yatılı kalan personel sayısı dikkate alınarak hava hacmi hesaplanıp havalandırma bu hesaba göre ayarlanmalıdır.	1	1	1	Önemsiz

Tablo 4.1

Göktepe Barajı (Gölet)
Risk Değerlendirme Tablosu

NO	Bölüm	Tehlike	Olası Riskler	Olası İstenmeyen Sonuç	Şiddet	Olasılık	Risk	Risk Derecesi	Düzenleyici ve Önleyici Faaliyetler (DÖF)	DÖF Sonrası Şiddet	DÖF Sonrası Olasılık	DÖF Sonrası Risk	DÖF Sonrası Risk Derecesi
33	Yatakhane	Islak zemin alanlarının hijeninin sağlanması temiz tutulması	Hasta edici mikro-organizma	İş Günü Kaybı	2	3	6	Katlanılabilir	Islak zemin alanlarının (banyo, tuvalet) ilgili kişiler tarafından düzenli olarak temiz tutulmalı.	1	1	1	Önemsiz
34	Tüm faaliyet sahası	Yüksek ses Gürültü	Duyu kaybı	Meslek hastalığı İş günü kaybı Yaralanma	4	3	12	Orta Düzey	Çalışan personele gürültü desibel üst sınırı olan 85dB sese maruziyetine kalmaması için uygun kişisel koruyucu donanım temin edilerek takip edilmeli.	3	2	6	Katlanılabilir
35	Tüm faaliyet sahası	Havasız ve tozlu ortam	Akciğer hastalıkları Nefes darlığı	Meslek hastalığı İş günü kaybı Yaralanma	4	4	16	Önemli	Toz partiküllerinden korunma amaçlı uygun kişisel koruyucu donanım kullanılmalı ve bu konu hakkında eğitim verilmeli.	2	3	6	Katlanılabilir
36	Tüm faaliyet sahası	Yetersiz ve uygun olmayan aydınlatma sistemi	Görme bozukluğu	Meslek hastalığı İş günü kaybı Yaralanma	4	3	12	Orta Düzey	İşletmenin faaliyet sahasındaki tüm aydınlatmalar ölçülmeli, yetersiz olan bölgelere ilave aydınlatmalar yapılmalı.	3	2	6	Katlanılabilir

Tablo 4.1

Göktepe Barajı (Gölet)
Risk Değerlendirme Tablosu

NO	Bölüm	Tehlike	Olası Riskler	Olası İstenmeyen Sonuç	Şiddet	Olasılık	Risk	Risk Derecesi	Düzenleyici ve Önleyici Faaliyetler (DÖF)	DÖF Sonrası Şiddet	DÖF Sonrası Olasılık	DÖF Sonrası Risk	DÖF Sonrası Risk Derecesi
37	Tüm faaliyet sahası	Yüksekten düşme	İş kazası	İş günü kaybı Yaralanma Ölüm	5	5	25	Katlanılmaz	Sorumlu personelin yüksekte çalışma esnaslarında uygun kişisel koruyucu donanım ve emniyet halatları kullanılmalı, bu halatlar ankraj yapılarak sabitlenmelidir.	3	3	9	Orta Düzey
38	Tüm faaliyet sahası	Kesici parçalar	Kesikler Darbeler Batmalar Ezikler	İş günü kaybı Yaralanma Ölüm	3	4	12	Orta Düzey	Çalışan personelin çalışma ortamına, koşullarına göre uygun kişisel koruyucu donanım malzemeleri zimmetlenerek verilmeli, takibi yapılmalıdır.	2	3	6	Katlanılabilir
39	İş Makineleri	Mevcut kapasitesi üzerinde yük kaldırılması	İş makinesinin devrilmesi	İş günü kaybı Yaralanma Ölüm	4	4	16	Önemli	Kullanılan yük kaldırma iş makinesinin kaldırma kapasitesi makinenin üzerine yazılmalıdır.	3	2	6	Katlanılabilir
40	İş Makineleri	Periyodik muayenelerin yapılmaması	Arıza yapılması	İş günü kaybı	3	4	12	Orta Düzey	Şantiye sahasında bulunan iş makinelerinin cinslerine göre periyodik olarak muayenelerinin yapılması.	2	3	6	Katlanılabilir

Tablo 4.1

Göktepe Barajı (Gölet)
Risk Değerlendirme Tablosu

NO	Bölüm	Tehlike	Olası Riskler	Olası İstenmeyen Sonuç	Şiddet	Olasılık	Risk	Risk Derecesi	Düzenleyici ve Önleyici Faaliyetler (DÖF)	DÖF Sonrası Şiddet	DÖF Sonrası Olasılık	DÖF Sonrası Risk	DÖF Sonrası Risk Derecesi
41	İş Makineleri	Çalışan personellerin araç güvenlik mesafesine uymaması	Ezilme	İş günü kaybı Yaralanma Ölüm	5	5	25	Katlanılmaz	Faaliyet sahası içerisinde bulunan görevli personelin iş makileri etrafında 50 m güvenlik mesafesi dışarısında çalışmalı ve uygun KKD ekipmanı kullanımı sağlanmalıdır.	3	3	9	Orta Düzey
42	Beton üretim santrali	Kontrolü yapılmamış elektrik panoları	Elektrik akımına kapılma	İş günü kaybı Yaralanma Ölüm	5	4	20	Önemli	Elektrikli makine ve ekipman panolarının topraklamaları yapılmalı, kaçak akım röleleri konulmalıdır.	4	3	12	Orta Düzey
43	Beton üretim santrali	Uygun KKD Olmaması	İş kazası	İş günü kaybı Yaralanma Ölüm	4	4	16	Önemli	Kişisel koruyucu donanım kullanılması Personele santral eğitim yoluyla bilinçlendirilmeli	3	2	6	Katlanılabilir
44	Beton üretim santrali	Konveyör bant temizliği yapılmaması	Sıkışma Ezilme	İş günü kaybı Yaralanma Ölüm	3	4	12	Orta Düzey	Konveyör bandın altı sürekli olarak temizlenmeli, temizlik esnasında band dururulmalıdır.	2	3	6	Katlanılabilir

Tablo 4.1

Göktepe Barajı (Gölet)
Risk Değerlendirme Tablosu

NO	Bölüm	Tehlike	Olası Riskler	Olası İstenmeyen Sonuç	Şiddet	Olasılık	Risk	Risk Derecesi	Düzenleyici ve Önleyici Faaliyetler (DÖF)	DÖF Sonrası Şiddet	DÖF Sonrası Olasılık	DÖF Sonrası Risk	DÖF Sonrası Risk Derecesi
45	Baraj Gövde Batardo Dipsavak kazı alanları	Operatörlük belgesi olmaması	Devrilme Çarpma Ezilme	Yaralanma Ölüm İş günü kaybı	4	5	20	Önemli	İşletme faaliyet sahası içerisinde iş makinesi kullanan operatörlerin belgelerini ibraz etmeli, ibraz etmeyen personel çalıştırılmamalı.	3	3	9	Orta Düzey
46	Baraj Gövde Batardo Dipsavak kazı alanları	Uyarı işaretlerinin olmaması	Yüksekten düşme	Yaralanma Ölüm İş günü kaybı	5	4	20	Önemli	Düşme tehlikesi bulunan yüksekte çalışma yapılan alanlara uyarı levhaları asılmalıdır.	4	3	12	Orta Düzey
47	Baraj Gövde Batardo Dipsavak kazı alanları	Kullanılan iş makinelerinde uyarı ve ikaz ışık sisteminin olmaması	Personele çarpma	Yaralanma Ölüm İş günü kaybı	4	4	16	Önemli	Çalışan iş makinelerin ikaz ışıklarının çalışır vaziyette olması için periyodik olarak kontrolleri yapılmalı.	4	1	4	Katlanılabilir
48	Baraj Gövde Batardo Dipsavak kazı alanları	Kazı alanına uygun şev verilmemesi.	Çökme	Yaralanma Ölüm İş günü kaybı	4	4	16	Önemli	Faaliyet sahası içerisinde yapılması gereken kazıların projeye uygun şekilde şev verilerek kazısının yapılmalıdır.	3	2	6	Katlanılabilir

Tablo 4.1

Göktepe Barajı (Gölet)
Risk Değerlendirme Tablosu

NO	Bölüm	Tehlike	Olası Riskler	Olası İstenmeyen Sonuç	Şiddet	Olasılık	Risk	Risk Derecesi	Düzenleyici ve Önleyici Faaliyetler (DÖF)	DÖF Sonrası Şiddet	DÖF Sonrası Olasılık	DÖF Sonrası Risk	DÖF Sonrası Risk Derecesi
49	Baraj Gövde Batardo Dipsavak kazı alanları	Kazı esnasında oluşan atık toprağın düzgün depolanmaması	Göçük Toprak kayması	Yaralanma	5	4	20	Önemli	Çıkan atık malzeme kamyonlar vasıtası ile arazi eğimi az olan yerlere risk oluşturmayacak şekilde depolanmalıdır.	4	3	12	Orta Düzey
50	Baraj Gövde Dolgusu	Sıkıştırma serme işlemi	Göçme Ezilme	Yaralanma Ölüm İş günü kaybı	4	4	16	Önemli	Baraj gövdesinde serpme ve dolgu yükseldikçe yapılacak yollar uygun nitelikte olmalı, kamyon şoförlerinin dolgu malzemesi dökümünde dikkatli olması sağlanmalı.	3	2	6	Katlanılabilir
51	Baraj Gövde Dolgusu	Memba Mansap beton döküm işleri	Düşme Yaralanma	Yaralanma Ölüm İş günü kaybı	4	4	16	Önemli	Baraj gövdesi üzerinde memba, mansap betonu döküm işlemi esnasında kullanılan iskelelerin sağlam olduğundan emin olunmalı, çalışan personelin yüksekte düşme ihtimaline karşın uygun KKD kullanılmalı ve düşme önleyici güvenlik ağıları kullanılmalı.	3	2	6	Katlanılabilir
52	Baraj Gövde Dolgusu	SSB betonu yapım işleri	Yaralanma Düşme Ölüm	Yaralanma Ölüm İş günü kaybı	4	4	16	Önemli	SSB betonu santralde hazırlanırken personellerin silolar ile arasında güvenli mesafede durmalıdır.	2	2	4	Katlanılabilir

Bölüm 5

Tartışma ve Sonuç

Göktepe göleti şantiyesi örneği olarak yaptığım analizde L Tipi 5X5 5 kategoriden oluşan risk analizi değerlendirme tablosunda 52 adet risk gözlemlenmiştir. Katlanılamaz kategorisinde 25 puanlı 5 adet tehlike, önemli kategorisinde 15-20 puan aralığında 24 adet, orta düzey sınıfında 21, katlanılabilir sınıfında 2-6 aralığında 2 adet risk belirlenmiştir. Katlanılamaz ve önemli kategorisi tüm değerlendirme tablosunun %55.7 sini oluşturmaktadır.

Değerleme sonucunda baraj sahası içerisinde kazı, elektrik, yangın, yüksekte düşme gibi tehlikeler katlanılamaz ve önemli kategorilerinde yer almıştır. Bu riskleri ortadan kaldırmak için bir takım önlemler alınabilir. Örnek olarak baraj gövde kazısı, batardo kazıları, baraj ulaşım yolları için kazılarda şev eğim ve açılarına özen gösterilmeli, göçük tehlikesi bulunan gevşek zeminlerde etüt yapıp bu etüte göre proje revize edilip çalışmaya elverişli duruma getirilmeli, işin yapım şartnamesine ve projesine uygun çalışılmalı, doğru kişisel koruyucu ekipmanlar kullanılmalı ve göçük riski olan yumuşak zeminlerin bulunduğu tüm bölgelere uyarı levhaları ve ikaz işaretleri konulması önerilmiştir. Elektrik tehlikeleri için yetkisiz kişilerin müdahalesine izin verilmemeli, tüm panoların topraklamaları yapılmalı, kişisel koruyucu donanım kullanılmalı, panoların kaçak akım röleleri olmalıdır. Yangın risklerine karşılık yangın tatbikatları ile eğitim verilmeli, yangın söndürücü malzemelerin periyodik olarak kontrolleri yapılmalı, yakıcı ve yanıcı maddelerin aynı ortamda olmamalarına dikkat edilmeli, kişisel koruyucu donanım kullanılmalıdır. Yüksekte çalışma sebebiyle düşme riskini tamamen ortadan kaldırmak için yüksekte çalışmaya bağlı acil durum yapılacak eylem planlarına dahil edilmeli, yüksekte düşme ihtimaline karşı uygun paraşüt kemeri kullanılmalı ve düşmeyi önleyecek güvenlik ağlarıyla oluşturulmuş platform yapılmalıdır.

Baraj-gölet-sulama inşaatları birçok çalışma alanlarını içinde bulunduran komplike projeler olup, iş güvenliği ve sağlığı açısından alınan tedbirlerin yerine getirilmemesi ve yapılan işlerin mevcut projesine aykırı olarak inşa edilmemesi; baraj, gölet, sulama şantiyelerinde iş kazası ihtimalinin artmasına sebep olacaktır.

Baraj (gölet) projelerinde iş kazalarını engelleyebilmek için;

- Baraj şantiyeleri az tehlikeli, tehlikeli, çok tehlikeli sınıflarından en üst sınır olan çok tehlikeli sınıfa girmektedir. Bu sebeple bu alanda çalışacak personel temininde tecrübe ve İSG eğitimi mecburi zorunluluk ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır.
- Baraj şantiye sahasında çalışan personeller düzenli olarak her yıl zorunlu İSG eğitimlerini tamamlamalı, iş tanımlarına uygun işlerde ve kişisel koruyucu donanım kullanarak çalışmalı, İSG uzmanı tarafından düzenli olarak verilen güvenlik eğitimi talimatlarına riayet etmeli, kendini tehlikeli durumda hissettiği anda çalışmama hakkını kullanmalıdır.
- Baraj projesi oluştururken ön çalışma ve tasarlama esnasında oluşabilecek tehlikeler iş güvenliği teknik açıdan incelenmeli, projenin yapılacağı alan statik ve iş güvenliği bakımından tehlike oluşturmayacak, detaylı bir şekilde analiz edilip sağlam bir zemine yerleştirilmelidir.
- Baraj projeleri planlanırken toplanan veriler ve raporlar ile araştırma kuyularında sondaj yapılarak gerekli bilgiler toplandıktan sonra bu bilgilere istinaden hazırlanmalıdır. İşin devamı sırasında yapılacak; kazı, memba, mansab, baraj gövde dolgusu, dolusavak, kapaklar, memba batardosu, derivasyon tüneli, arazi çalışmaları gibi işlerin tümü, iş sağlığı güvenliği kuralları içerisinde hazırlanan projeye uygun olarak yürütülmeli, ihtimal dahilinde oluşabilecek teknik iş kazalarının önlenmesi maksadıyla tüm gölet, barajların risk analizi yapılmalıdır.

Sonuç olarak; yukarıda belirtilen hususlara dikkat edilerek gölet, baraj inşaat sahalarındaki tehlikeli durum ve güvensiz davranışlar minimuma indirilerek iş kazalarının oluşmasına engel olunabilecektir.

Kaynaklar

- [1] Korkmaz A. “Büyük Ölçekli İnşaat Şantiyelerinin İş Sağlığı ve Güvenliği Yönünden Değerlendirilmesi” 2020; 13(1): 1-16.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/tubav/issue/53845/507433>
- [2] Güven A, Aydemir A, “Baraj Güvenliği İçin Risk Yazım Analizi” 2012 Ekim 10-12; Eskişehir. 1-12.
<https://docplayer.biz.tr/17328719-Baraj-guvenligi-icin-risk-analizi-yazilimi.html>
- [3] Bozkuş Z. “Afet Yönetimi İçin Baraj Yıkılma Analizleri” İMO Teknik dergi 2004; 224: 3335-3350 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/136706>
- [4] Üngüren E, Koç T. “ İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamaları Performans Değerlendirme Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”; 2015. 124-144 Sosyal Güvenlik Dergisi İSG Performans Değerlendirme Ölçeği
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/297448>
- [5] T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı. Elektrik [İnternet]. Ankara 2022; [erişim tarihi 19.01.2023] <https://enerji.gov.tr/bilgi-merkezi-enerji-elektrik>
- [6] Çavuş A, Taçkın E. “Türkiyede İnşaat Sektöründeki İş Kazalarının Sınıflandırılarak Nedenlerinin İncelenmesi”. Akademik Platform 2016; 4(2): 13-24 <https://dergipark.org.tr/tr/pub/apjes/issue/24322/257738>
- [7] Müngen U. “İnşaat Sektörümüzdeki Başlıca İş Kazası Tipleri”. TMH - 469 - 2011/5: 32-39 <https://docplayer.biz.tr/5049896-Insaat-sektorumuzdeki-baslica-is-kazasi-tipleri.html>
- [8] Şakar, Baraj İnşaatlarında İş Sağlığı Güvenliği ve Risk Değerlendirme Analizi (yüksek lisans tezi). Mersin: Tarsus Üniversitesi 2021. <https://tez.yok.gov.tr/>

Özgeçmiş

Adı Soyadı: Mehmet Fatih DEMİR
E-mail (1): m.fatihdemir1@gmail.com

Eğitim:

2021–2023 İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi İş Sağlığı ve Güvenliği (Yüksek Lisans)
2008–2013 Aksaray Üniversitesi İnşaat Mühendisliği

İş Deneyimi:

2013-2014 Dalgıç İnşaat San. Tic. Ltd. Şti
2015-2016 Vestan İnşaat Tic. Ve San. A.Ş.
2017-2018 Rna İnşaat Mühendislik Sanayi ve Ticaret A.Ş.
2018-2019 Yükselen Yapı İnşaat
2019-2020 Baytimur İnşaat A.Ş
2020-2021 Derinsu Proje İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.
2021-2022 Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş.